GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 12. Sâmbătă, 17 (29) Ianuariu. 1887.

Braşovŭ, 16 Ianuariu 1887.

Spaima, ce a produs'o articolulŭ ḑiarului englesŭ „Daily-News“ în Londra, Parisŭ, şi Berlinŭ, s'a potolitŭ. Guvernele din tóte trei capitalele acestea au desminţitŭ faimele de rĕsboiu şi „Norddeutsche-allgemeine Zeitung“ vine şi declară, că nu e adevĕratŭ, că Germania s'ar fi hotărîtŭ a cere dela Francia deslușirĭ asupra concentrărilorŭ de trupe francese.

„Temps“ din Paris, rĕspunḑĕndŭ lui „Daily-News,“ scrie: „Tótă lumea scie, că noi Francesii suntemŭ devotaţĭ păcii. Spre a ne face sĕ eşimŭ din acéstă pacînică atitudine, ar trebuì sĕ se îndrepteze asupră-ne unŭ sĕlbaticŭ atacŭ, care ar amenința însâşĭ siguranţa Europei. Succesulŭ eventualŭ alŭ năvălitorului n'ar fi încă nicĭ o soluţiune şi ar puté sĕ fiă chiar prologulŭ unei disoluţiunĭ cu atâtŭ mai fatale, cu câtŭ mai mare ar fi norocului armelorŭ lui. Peirea lui Napoleonŭ I. a fostŭ o urmare logică, ba chiar matematică mai multŭ a învingerilorŭ decâtŭ a desastrelorŭ sale. Elŭ căḑù pentru că devenise tiranulŭ înarmatŭ alŭ Europei.“

In urma acestorŭ declarărĭ spaima momentană s'a potolitŭ ce e dreptŭ, dér neliniştea şi frica de rĕsboiu a rĕmasŭ. Cum se esplică acéstă bolnăviciósă frică ce a cuprinsŭ tótă lumea?

„Principele Bismarck — ḑice N. Fr. Presse“ — s'a încercatŭ a ne da o deslușire, asemĕnêndŭ, într'una din vorbirile sale, ce le-a ţinutŭ ḑilele trecute în Reichstag, marile puterĭ cu doi călĕtorĭ, carĭ se întêlnescŭ în pădurea întunecósă; când unulŭ îşì bagă mâna în buzunarŭ, celalaltŭ întinde cocoşulŭ, şi de aicĭ până la focŭ nu e departe. Asemĕnarea e fórte spirituală şi e şi nimerită, încâtŭ se referă la colosalele înarmărĭ, cu carĭ puterile se întrecŭ unele pe altele. Privelıştea acestei neîntrerupte lucrărĭ a puterilorŭ spre a'şĭ făurì armatura spariă popórele şi sdruncină credinţa într'o pace durabilă. Aceste continue întărirĭ ale armatelorŭ şi înbunătăţirĭ ale armelorŭ, aceste necontenite grămădirĭ de materialŭ de rĕsboiu, suntŭ unŭ înfricoşatŭ semnŭ caracteristicŭ alŭ ḑilelorŭ nóstre, şi nu trebue decâtŭ sĕ se întêmple la vre-o graniţă o dislocare de trupe, ce în alte timpurĭ nicĭ că se observa, nu trebue decâtŭ sĕ se anunţe unŭ transportŭ mai mare de scândurĭ, orĭ clădirea unei barace, pentru ca sĕ îngălbinéscă tóte feţele“,

„Dér óre este Europa în adevĕrŭ o pădure întunecósă, în care fiecare călĕtorŭ trebue sĕ aştepte a fi atacatŭ de mórte la totŭ paşulŭ? Óre tótă cultura, totŭ progresulŭ civilisaţiunei, tótă lucrarea de pace de şése-spre-ḑece anĭ, cu care se laudă aşa de multŭ cei din Berlinŭ sĕ nu fi produsŭ alte fructe, decâtŭ că Europa a decăḑutŭ éråşĭ în starea evului-mediu, în timpurile când decidea dreptulŭ pumnului, când cavalerii castelelorŭ purtau lupte sângerése? Este în adevĕrŭ destulŭ de tristŭ, că trebue sĕ întrebămŭ astfeliu; a o crede însĕ ar însemna a comite infidelitate în contra geniului civilisaţiunei în contra spiritului popórelorŭ, carĭ nu-şĭ dorescŭ ceva mai bunŭ, decâtŭ ca sĕ se pótă bucura de binefacerile păcii.

Pentru momentŭ marele puterĭ parŭ a face ultima încercare spre a împedeca isbucnirea imediată a unui rĕsboiu. Cabinetele îşĭ dau tótă silinţa de a face posibilă o soluţiune pacînică a cestiunei bulgare. Mesagiulŭ reginei Victoria cetitŭ erĭ în parlamentulŭ din Londra vorbesce încă de susţinerea păcei. Ministrulŭ Salisbury declarà însĕ că pacea numai atuncĭ se va puté susţiné décă Rusia va dovedi moderaţiune în aspiraţiunile sale orientale.

E învederatŭ aşadér, că orîcâtŭ de multă moderaţiune şi-ar impune puterile ápusane, nu vorŭ puté ajunge la nicĭ unŭ resultatŭ favorabilŭ, décă Rusia nu va documenta aceeaşĭ moderaţiune.

Francia şi Germania.

Sĕ scrie din Berlin „Agenţiei Libere“:

Partisanii păcei, carĭ erau şi suntŭ încă în mare numĕrŭ înprejurulŭ împĕratului, suntŭ în acestŭ momentŭ fórte discuragiaţĭ.

Ideile resbelnice reiau avêntulŭ, şi partida militară acusă pe Francia şi mai alesŭ pe generalulŭ Boulanger, că facŭ demonstraţiunĭ la frontieră trimiţĕndŭ fără întrerupere unŭ mare numĕrŭ de trupe.

Sĕ pretinde aci, că nimicŭ nu justifică aceste mĕsurĭ după votulŭ Parlamentului şi mai alesŭ după discursulŭ împĕratului, şi ele punŭ într'o mare încurcătură pe celŭ mai ardinte apostolŭ alŭ păcei.

Se ḑice că principele de Bismarck s'a arătatŭ fórte îndemânatecŭ făcêndŭ sĕ reiasă numele generalului Boulanger în discursulŭ sĕu. Dênsulŭ a speculatŭ asupra temperamentului Francesilorŭ carĭ, după elŭ, se nutrescŭ mai voiosŭ cu şovinismŭ de câtŭ cu logică, şi speră că amorulŭ lorŭ propriu se va întrebuința pentru a manţiné, chiar cu risculŭ unui resbelŭ, pe unŭ omŭ care a sciutŭ sĕ se facă unulŭ din cele mai bune argumente ale sale.

Este de temutŭ, că în cursulŭ campaniei electorale spiritele sĕ nu fiă, pentru trebuinţele causei, atâtŭ de aprinse, încâtŭ sĕ vină a succede o adevĕrată pasiune de ură escitaţiunilorŭ factice pe carĭ a voitŭ sĕ le provóce cancelarulŭ.

In fine, sĕ comentéză atitudinea resbelnică a ḑiarului „L'Intransigeant“ şi-i dă cu atâtŭ mai mare importanţă cu câtŭ guvernulŭ scie relaţiunile ḑilnice ale generalului Boulanger cu d. Rochefort.

Voiu adăoga că convocaţiunea, ficsată pentru 25 Ianuariu, a generalilorŭ carĭ trebue în casŭ de resbelŭ sĕ comande armata francesă, a produsŭ aci o mare sensaţiune.

Memorandulŭ lui Zankov.

Se scie că şefulŭ oposiţiunei şi partidei revoluţionare bulgare a fostŭ la Constantinopolŭ în afacerea resolvării cestiunei bulgare. După cum e informată „Pol. Korr.“ din capitala Turciei, Zankov a presentatŭ marelui vizirŭ propuneriie sale într'unŭ memorandŭ. Aceste propunerĭ se resumă în următórele:

Retragerea regenţei, deórece în constituţiune regenţa e prevĕḑută numai pentru casulŭ minoratului principelui; formarea unui nou ministerŭ sub preşedinţa unui Zankovistŭ şi ocuparea portofoliului de interne şi de esterne cu Zankoviştĭ; chemarea unui generalŭ rusŭ la conducerea ministerului de rĕsboiu, décă se póte a generalului Cantacuzen; întrunirea unei nouĕ Sobranie în scopŭ d'a alege pe principele şi acceptarea candidatului rusŭ; amnestiă generală politică şi reîntregirea în posturĭ a oficerilorŭ şi funcţionarilorŭ aflătorĭ, din motive politice, afară din ţéră; concediarea tuturorŭ soldaţilorŭ, carĭ au servitŭ, şi înlocuirea lorŭ cu recruţĭ noi imediatŭ după instalarea noului principe şi în fine revisuirea constituţiunei bulgare.

Se ḑice că Pórta n'are intenţiunea sĕ rèspunḑă la acestŭ memorandŭ séu sĕ intervină pentru primirea acestorŭ propunerĭ, ci le va întrebuința ca unŭ substratŭ pentru tractările ei cu deputaţiunea bulgară, care este aşteptată în Constantinopolŭ. Sĕ pare că guvernulŭ bulgarŭ primesce unele din aceste propunerĭ, dér la unele se opune cu hotărîre. In principiu primesce Zankoviştĭ în ministerŭ, dér pe Zankov nicĭdecum.

Se mai vorbesce, că propunerile lui Zankov nu suntŭ identice cu cele rusescĭ, care suntŭ multŭ mai moderate. Rusia s'ar mulţămi cu remaniarea ministerului bulgarŭ, décă sĕ póte fără regenţă până la alegerea principelui pentru care s'ar candida ducele de Leuchtenberg,

„Times“ anunţă, că Dr. Vulkovicĭ a aratatŭ Porţii că regenţa bulgară e gata sĕ demisioneze, décă o vorŭ sfătui la acésta tóte marele puterĭ. Acestea sĕ fi consimţitu afară de Anglia.

Din camera ungară.

Credemŭ a satisface intereselorŭ cetitorilorŭ noştri, publicândŭ astăḑĭ mai pe largŭ unele părţĭ din discursulŭ deputatului naţionalŭ sêrbescŭ Dimitrievits, ţinutŭ în şedinţa dela 25 Ianuarie.

După ce a arĕtatŭ că nu se ţine de nicĭ o partidă din dietă şi că nu primesce nicĭ bugetulŭ, nicĭ vre-una din moţiunile oposiţiei, mai departe după ce vorbesce de proporţia în care se află naţionalităţile representate în dietă şi de luptele Sêrbilorŭ pentru constituţiune, ḑice:

Michailŭ Dimitrievits, deputatŭ naţionalŭ sêrbescŭ: Sêrbilorŭ li s'a promisŭ cerulŭ şi pământulŭ orĭ de câte orĭ Maghiarii au ajunsŭ a fi strîmtoraţĭ. Insĕ după ce d-vóstră a'ţĭ ajunsŭ la putere, lucrulŭ totdéuna s'a întorsŭ pe dosŭ.

In condiţiunile păcei, cu care i-a îmbiatŭ pe Sêrbĭ Boethy şi Bucovits în luna lui Noemvre 1848, s'a ḑisŭ în punctŭ 4: „Li se garantéză Sêrbilorŭ dreptulŭ de a se puté adresa în propria lorŭ limbă către autorităţĭ şi chiar către guvernulŭ centralŭ şi sĕ pótă compune în limba lorŭ tóte scrisorile în afacerile comunale, căpĕtândŭ rĕspunsŭ totŭ în limba lorŭ dela autorităţĭ şi dela guvernŭ“. Şi cum stămŭ astăḑĭ în privinţa acésta? In ţinutulŭ din vorbă judecătoriile de cercŭ dau după arbitriu ordinaţiunĭ, ca orîce petiţiune, ba chiar şi aclusele sĕ fiă scrise unguresce, măcarcă legea de aḑĭ cu privire la naţionalităţĭ altmintrea dispune în privinţa acésta.

Chiar aşa de cu luare aminte şi prevenitóre a fostŭ şi dieta ţĕrei din Seghedinŭ. Ministrulŭ preşedinte Szémere, când a presentatŭ legea despre naţionalităţĭ, a ḑisŭ că cestiunea acésta e a se resolva astfelŭ, „ca chiar şi Atotputerniculŭ, în mâna căruia stă cumpăna sorţii popórelorŭ, sĕ pótă ḑice despre Maghiarĭ: naţiunea acésta e vrednică de libertate, pentru că a sciutŭ sĕ fiă dréptă faţă cu celelalte naţionalităţĭ“. Aşa numita lege pentru egala îndreptăţire a naţionalitătilorŭ nu este altceva, decâtŭ ironia egalei îndreptăţirĭ.

Naţionalităţilorŭ li se impută chiar şi aceea, că voiescŭ sĕ creeze nouĕ raporturĭ de dreptŭ publicŭ. Nu-i adevĕratŭ, deşi aşĭ putea ḑice, că Sêrbii în adevĕrŭ suntŭ îndreptăţiţĭ a cere o posiţiune deosebită de dreptŭ publicŭ. (Contraḑicerĭ sgomotóse). Insĕ ei după posiţia lorŭ etnografică nu o pretindŭ acésta, deórece cestiunea egalei îndreptăţirĭ a naţionalităţilorn ei au scoborît'o singurŭ numai la cestiunea administraţiei.

Apoi au creḑutŭ şi aceea, că comitatele se vorŭ delimita după naţionalităţĭ, ceea ce de asemenea nu s'a întêmplatŭ. Când i-au împutat'o acésta câţîva dintre Sêrbĭ fericitului Franciscŭ Deak, elŭ i-a mângăiatŭ cu aceea, ca sĕ fiă cu pacienţă, până se vorŭ împărţi districtele militarĭ grăniţărescĭ, după care se va forma în curêndŭ unŭ comitatŭ curatŭ sêrbescŭ.

Olay Szilárd: Când a ḑis'o acésta Franciscŭ Deak?

Michailŭ Dimitrievits: Privatim! (Viuă ilaritate). Dér cum amŭ păţit'o şi cu acésta? Nu numai că nu s'a înfiinţatŭ unŭ comitatŭ deosebitu sêrbescŭ, ci şi acelŭ regimentŭ, care a purtatŭ nume sêrbescŭ, a fostŭ ruptŭ în cincĭ părţĭ. Negaţiunea naţionalităţilorŭ, acésta este devisa cercurilorŭ de astăḑĭ dătătóre de tonŭ. Acésta este tendinţa, care caracteriséză tótă activitatea acestei diete.

Intr'aceea însĕ avemŭ unŭ terenŭ, în care ar trebui sĕ ne mişcămŭ liberŭ, adecă terenulŭ autonomiei bisericescĭ. Insĕ nicĭ aicĭ nu suntemŭ cu multŭ mai norocoşĭ. Articlulŭ de lege IX din 1868 nĭ-a asiguratŭ autonomia bisericei şi cu tóte acestea n'amŭ fostŭ în stare nicĭ într'unŭ chipŭ a ne aduce biserica la ordine în cursŭ de 19 anĭ, pentru că guvernulŭ nu concede nicĭ adunarea congresului, nicĭ libera consultare în congresŭ. Pe capulŭ bisericei, pe carĭ până acum i-a alesŭ poporulŭ, l'a denumitŭ elŭ, guvernulŭ. Guvernulŭ însĕ a denumitŭ pe o astfelŭ de persónă, pe care îlŭ urĕsce întréga naţiune sêrbéscă păn' la ultima colibă şi prin care însĕ statulŭ maghiarŭ nimicŭ n'a câştigatŭ, pentru că denumitulŭ patriarchŭ este fiiulŭ protegiatŭ alŭ cercurilorŭ militare din Viena. In biserica nóstră guvernulŭ şĭ-a usurpatŭ sieşĭ chiar şi dreptulŭ de a dispune. Ce felŭ de autonomiă este acésta? Noi toţĭ, carĭ amŭ sprijinitŭ dorinţele şi nisuinţele spre reactivarea constituţiei, astăḑĭ deja ne-amŭ desamăgitŭ cu totulŭ. Amŭ creḑutŭ, că în cadrulŭ constituţiunei unguresсĭ va avé destulŭ terenŭ de desvoltare şi individualitatea nóstră naţională.

Dér ne-amŭ înșelatŭ în speranțele și așteptările nóstre. Acestŭ falsŭ constituționalismŭ așa de multŭ ne-a luatŭ încrederea, încâtŭ nouĕ nĭ-arŭ plăcé cu multŭ mai tare, décă amŭ avé de-a aface cu unŭ declaratŭ absolutismŭ. (Mișcare).

Ocupațiunea Bosniei și Herțegovinei încă dela începutŭ n'a fostŭ justificabilă. In timpulŭ celŭ mai nou cestiunea orientală a făcutŭ sĕ pornéscă unŭ curentŭ nou. Pe tapetŭ este devisa, care sună astfelŭ: alianța statelorŭ și a popórelorŭ balcanice. In adevĕrătatea și sinceritatea acestei devise nu au încredere, până când monarchia nóstră ține ocupate Bosnia și Herțegovina. Orĭ dóră credețĭ, că alianța statelorŭ și popórelorŭ balcanice se póte închipui fără Bosnia și Herțegovina? D-vóstră nu numai prin declarațiunea sentimentelorŭ d-vóstre ațĭ eserciatŭ o influință păgubitóre asupra simpatiei poporului sêrbescŭ, atâtŭ în statulŭ acesta, câtŭ și în celŭ de dincolo, ci ațĭ eserciatŭ o influență păgubitóre încă și asupra situațiunei monarchiei nóstre; d-vóstră prin neîntemeiatele declarațiunĭ ce le-ațĭ făcutŭ contra Rusiei, ațĭ turburatŭ de-o parte acele legăturĭ de prieteniă, carĭ au sustatŭ între Rusia și monarchia nóstră până'n timpii cei mai nuoi.

Olay Szilárd: N'avemŭ lipsă de ea!

M. Dimitrievits: Se va vedé câtŭ mai curêndŭ! Ațĭ turburatŭ aceste legăturĭ, fără sĕ vĕ fi îngrijitŭ ca din altă parte sĕ câștigațĭ aliațĭ pentru unŭ casŭ de periculŭ alŭ monarchiei nóstre. Acésta, domnii mei, este într'adevĕrŭ cea mai grea posițiă în care numai póte sĕ fiă unŭ statŭ. Intr'o astfelŭ de posițiă a fostŭ Austria cam în 1854. Și cum a âmblatŭ pentru aceea Austria? In momentele decidĕtóre ale esistenței sale a fostŭ avisată cu totulŭ la propria sa putere.

Celŭ mai bunŭ documentŭ despre acésta este întâiu Magenta și Solferino, apoi Königgrätz-ulŭ. Mĕ temŭ, că acésta și astăḑĭ póte sĕ fiă așa. Maghiarii dorescŭ rĕsboiu pe fața cu Rusia, și acésta, vedețĭ, este singura cestiune în care ne unimŭ. Și noi dorimŭ acestŭ rĕsboiu. Vĕ potŭ încredința, că partea de méḑăḑi a monarchiei nóstre, începêndŭ dela Budua până la Orșova, ar primi acestŭ rĕsboiu cu cea mai mare însuflețire.

Nu numai popórele locuitóre înlăuntrulŭ acestei țĕrĭ, ci și popórele statelorŭ vecine șĭ-au perdutŭ simpatia lorŭ fața cu națiunea maghiară. Mai vîrtosŭ însĕ au fostŭ desamăgițĭ Sêrbii. Ei suntŭ plinĭ de cea mai mare nemulțumire și de cea mai mare amărăciune contra sistemului de aḑĭ.

La noi poporulŭ începe a se gândi, décă se plătesce óre sĕ-șĭ risipéscă puterile sale în acéstă luptă parlamentară fără nicĭ unŭ folosŭ. (Mișcare). Când e vorba de interesulŭ de existență națională alŭ nostru, nŭ ajută la d-vóstră nicĭ rugarea, nicĭ amenințarea. (Mișcare). Odinióră Miletics v'a ḑisŭ în acéstă casă, că trebue sĕ avețĭ de grijă ca vre-unŭ Napoleonŭ dela méḑă nópte sĕ nu afle în acéstă patriă națiunĭ nemulțumite. (Mișcare) Cuvintele acestea acum vi-le póte reînprospeta, pentru că cestiunea Orientului deja bate la pórta monarchiei nóstre.

Noi retrăgêndu-ne ne vomŭ purta pacînicŭ și liniștitŭ; nu ne vomŭ opune nicĭ procuraturei statului, nicĭ fața cu legea penală nu vomŭ organisa trupe contra statului acestuia, dér cu atâtŭ mai vîrtosŭ și cu atâtŭ mai sigurŭ vomŭ aștepta, ca sĕ se deslege acea crisă, în care se află acestŭ statŭ, ca și aceste naționalitățĭ sĕ capete unŭ Beust, care sĕ restitue în acestŭ statŭ starea normală. Nu lăsațĭ sĕ ajungă lucrurile așa departe décă se mai află încă puterea în mânile d-vostrĕ. Nu așteptațĭ dér până ce bate ultimulŭ momentŭ, ci îngrijiți-vĕ de naționalitățĭ câtŭ mai de grabă. Dér grăbiți-vĕ, căcĭ atuncĭ póte sĕ fiă prea târḑiu.

Oratorulŭ își termină vorbirea cu cuvintele contelui Șzecheny Antal: „Sĕ se schimbe sistema și statulŭ érășĭ va înflori."

După Dimitrievits s'a ridicatŭ îndată deputatulŭ croatŭ de naționalite sêrbă *Gyurkovits* spre a declara, că elŭ cu alțĭ 22 de deputațĭ sêrbĭ din Croația nu împărtășesce vederile lui Dimitrievitș, ceea ce e naturalŭ, după ce acestĭ deputațĭ se țînŭ de partida guvernului. In fine declară acestŭ Gyurkovits, că rĕmâne la părerea ce a esprimat'o încă anulŭ trecutŭ împreună cu deputatulŭ Sabowlievits, că elŭ așteptă progresulŭ poporului sêrbescŭ numai dela ințelegerea și am icițiaîntre poporulŭ croatŭ și maghiarŭ.

Se înțelege, că acéstă declarațiă a fostŭ primită cu aplause sgomotóse din partea Ungurilorŭ, carĭ aveau sĕ mulțăméscă lui Gyurkovits, că i-au scăpatŭ de datoria de a mai rĕspunde la acusările grave ale lui Dimitrievits. Tristă figură acestŭ Gyurkovits, care aduce astfelŭ de servițiĭ contrarilorŭ némului sĕu.

Foile ungurescĭ constată cu plăcere, că Dimitrievits n'a fostŭ susținutŭ de colegii sĕi sêrbĭ din dietă. De faptŭ — scrie „Egyetértés« — nicĭ n'a aplaudatŭ nimenea din cameră cuvintele lui Dimitrievits, a datŭ numai pin capŭ în semnŭ de aprobare valahulŭ Babeșiu care ședea lângă elŭ.

Deputații ungurĭ s'au mulțumitŭ sĕ facă sgomotŭ și sĕ rĕspundă lui Gyurkovits prin întreruperĭ de aprobare. Singurŭ numai Desideriu Szilagyi a aflatŭ de bine a rĕspunde la imputarea lui Dimitrievits, că la organisarea comitatelorŭ nu s'au respectatŭ naționalitățile. Unŭ asemenea lucru — ḑise Szilagyi — se póte pretinde numai în state federative, unde organisarea se face pe temeiulŭ principiului de naționalitate. In Ungaria însĕ așa ceva nu e posibilŭ, pentrucă prin organisarea pe asemenĭ base s'ar crea numai centre de agitațiunĭ în comitate și s'ar crea elemente de discordiă în țĕră.

Acuma trăimŭ în mare concordiă cu Gyurkovits. Șoviniștii din dietă nu mai vorŭ sĕ scie de naționalitățĭ și Desiderŭ Szilagyi, făcêndŭ o simplă observare contra lui Dimitrievits își póte câștiga aprobările și aplausele sgomotóse ale camerei, deșĭ mai pe urmă se declară în contra primirei bugetului. Ce fericire! —

Scirĭ militare.

Germania. Se anunță că consiliulŭ municipalŭ din Maiența a adoptatŭ planulŭ privitorŭ la întărirea nouĕlorŭ porturĭ. Pe o întindere de 1580 metri se vorŭ construi douĕ-spre-ḑece porțĭ întărite, ce se vorŭ sfîrși la 1 Octomvre. Cheltuielele acestorŭ lucrărĭ suntŭ evaluate la 223,155 mărcĭ. Orașulŭ contribue cu suma de 57,100 mărcĭ pentru construirea porțilorŭ și Statulŭ dă o sumă pe 166,055 mărcĭ pentru ḑidurĭ și grile. Din Roma se spune că supușii Germanĭ aflătorĭ acolo au fostŭ încunosciințațĭ, ca sĕ fiă gata pentru o eventuală chiămare.

Rusia. Către »Daily Telegraph" se telegrafiază din Viena, că numĕrósele adjudecărĭ făcute de ministerulŭ de rĕsboiu în Rusia facŭ cu neputință orĭce denegare de pregătirĭ militare. Ḑiarulŭ oficialŭ din Kiev anunță o adjudecare publică pentru furnitura a 40,000 corturĭ destinate armatei de Est. Alte adjudecărĭ se vorŭ face la Varșovia pentru furnitură de grâne.

Svedia. Ministrulŭ Rusiei la Stockholm, consilierulŭ privatŭ Cikine, a fostŭ chematŭ la Petersburg spre a da nouĕ explicațiunĭ asupra pregătirilorŭ militare ce face Suedia.

România. La ministerulŭ de rĕsboiu se va întruni în curêndŭ o comisiune pentru elaborarea unui regulamentŭ asupra serviciului armatelorŭ în companiă. »Epoca« află că esperiențele asupra cupolelorŭ destinate armamentului capitalei vorŭ fi reluate la primăvéră. De astă dată concurenții vorŭ fi în numĕrŭ de trei, o casă englesă cerêndŭ a fi admisă și dênsa a concura. Lucrările pregătitóre vorŭ începe în prima jumĕtate a lunei viitóre. Sublocotenentulŭ de geniu, care absolvéză scóla de rĕsboiu din Fontainebleau, a inventatŭ acolo unŭ nou aparatŭ telegraficŭ opticŭ, care promite multŭ din întrebuințarea lui în timpŭ de campaniă. După cum i se scrie din Bucurescĭ lui „Pester Lloyd", sĕ fi sositŭ de curêndŭ acolo unŭ d. Lang ca representantŭ alŭ fabricei Werndl din Steyr și alŭ inginerului Mannlicher, spre a oferi ministerului de rĕsboiu românŭ pușca de repetițiă Mannlicher. Se raporteză că s'au și făcutŭ probe în Bucurescĭ cu acéstă pușcă. Resultatulŭ nu se scie, căcĭ ministrulŭ de rĕsboiu românŭ în curêndŭ va face încercărĭ și cu alte sisteme de puscĭ. E sigurŭ că în cursulŭ acestui anŭ se va înarma infanteria română cu puscĭ de repetițiă.

Italia. In urma probelorŭ făcute în Roma cu pușca de repetițiă italiană, s'a constatatŭ, că cu acésta pușcă sĕ dau 50 de glónțe pe minutŭ. După o relațiă ce a apărutŭ din partea generalului Torre, suntŭ înscrișĭ în listele militare 2,490.128 ómenĭ, din carĭ 902.192 în armata activă, 285.300 în miliția mobilă, 1,302.709 în miliția teritorială.

Din Macedonia.

Din Bitolia (Monastir), capitala Macedoniei, sĕ telegrafiază către „Politische Korrespondenz" următórea scire, care negreșitŭ că provine din isvorŭ grecescŭ:

De câtva timpŭ petrece aci trimisulŭ comitetului de agitațiune românŭ, ce esistă în Bucurescĭ, d-lŭ Neculae Armășescu. După cum se pretinde a sci, acesta caută sĕ vină în atingere cu elementulŭ albanezŭ alŭ poporațiunei și sĕ fi promisŭ înființarea de scolĭ albaneze pe cheltuiala României. D-lŭ Armășescu vrea sĕ se ducă și la Ianina, Argyrokastron și Korfu, ca sĕ se pună acolo în legătură cu elementulŭ turcescŭ-albanezŭ alŭ fostei lige albaneze. Autoritățile turcescĭ supraveghiază cu îngrijire mișcările lui Armășescu.

Nu le vine la socoteală Grecilorŭ, că Albanezii, ca și Românii din Macedonia, caută sĕ se desvolte naționalicesce și că luptă contra tendințelorŭ de grecisare. Comitetulŭ din Bucurescĭ nu e comitetŭ de agitațiune, ci o societate a Albanezilorŭ cu scopŭ d'a lucra pentru deșteptarea și desvoltarea conaționalilorŭ lorŭ în direcțiune națională, dându-le mijlócele morale și culturale necesare spre a pune stavilă încercărilorŭ de grecisare. Dér cumcă scirea de mai susŭ e o náscocire grecéscă, lipsită de celŭ mai micŭ adevĕrŭ, ne-o dovedesce „Agence Libre" din Parisŭ, care

---

FOILETONU.

Notițe istorice și etnografice despre Bulgaria.

(Urmare și fine.)

Cea mai frumósă privire o are omulŭ de pe înălțimea de dincolo de podulŭ de preste Iantra, care este încoronată cu o redută. Aicĭ are privitorulŭ la piciórele sale panorama, ce cuprinde orașulŭ cu zidurile sale, cu turnurile, cu bisericele, cu moșeele, cu minaretele, cu cupolele, cu podurile, cu insulele, cu grădinile, cu stâncile și cu rîpele rîului. Alăturea cu muntele, care se înalță pe țĕrmurele stângŭ alŭ rîului Iantra și se chiamă „*Orel"—Muntele-vulturilorŭ — Adlerberg* — turcesce: „*Kartal bair*," se află suburbiulŭ (mahalaua) curatŭ creștinŭ, despărțitŭ numai printr'unŭ felŭ de curmătură scundă, și înălțându-se spre ostŭ în formă de terassă pe cóstele înălțimii. Din labirintulŭ de case se înalță biserica cu douĕ cupole închinată apostolilorŭ slavĭ Chirilŭ și Metodiu, și tare aprópe de dênsa se află *trnowski-jetwladika*, modesta reședință a episcopului din Tĕrnova. Partea orașului, care urméză după acésta spre ostŭ, are unŭ caracterŭ de totŭ amicalŭ și atrăgĕtorŭ, zidirile sale suntŭ mai puținŭ îndesuite și cele mai multe încungiurate cu grădinĭ. Aci formézŭ Osmanii maioritatea. De când cu eliberarea de domnia Sultanului, poporațiunea moslemitică se împuținéză totŭ mai tare, deórece relațiunile, pe carĭ timpulŭ celŭ mai nou le-a produsŭ, nu le placŭ de locŭ Osmanilorŭ.

Odinióră, când domnia turcéscă părea asigurată pe multŭ timpŭ, cercetă și sultanulŭ Mahmudŭ II însușĭ cu mare suită orașulŭ Tĕrnova, fiindŭ că elŭ voia, după cum se ḑicea, sĕ se convingă, privindŭ cu ochii sĕi proprii, despre starea popórelorŭ sale dimprejurulŭ Balcanilorŭ. In acéstă espedițiune însoți pe sultanulŭ ofice rolŭ prusianŭ de instrucțiune de atuncĭ Moltke, care petrecŭ mai multe ḑile în Tĕrnova. Și Moltke afirmă a nu fi vĕḑutŭ nicĭodată unŭ orașŭ atâtŭ de romanticŭ. Intr'o óră de rĕpausŭ lucră elŭ și unŭ planŭ de situațiune a orașului, care planŭ și astăḑĭ se dovedesce de bunŭ. La 19 Maiu 1837 scrise Moltke la unŭ amicŭ: „Fiind că *Effendimis, sultanul Mahmud*, merge astăḑĭ la moșee, eu am folositŭ ḑiua de odihnă, ca printr'o schiță sĕ scotŭ secretele terenului".

Dér ce minune, că multŭ lăudata Tĕrnovă cu pitorésca ei posițiune, cu întăritele sale *Carevio* și *Trepevio* — fortificațiunĭ vechĭ, carĭ se tragŭ încă din timpulŭ de strălucire alŭ principilorŭ bulgarĭ — deși Sofia a devenitŭ noua reședință a domnitorului bulgarŭ, totușĭ rĕmâne pentru poporulŭ bulgar *sfântă, ca locașŭ alŭ Țarilorŭ și alŭ episcopilorŭ.*

Trecutulŭ istoricŭ alŭ Tĕrnovei este atâtŭ de confusŭ și plinŭ de peripeții, încâtŭ abia putemŭ aminti unele notițe dintr'ênsulŭ.

Din Tĕrnova își aduse de soțiă împĕratulŭ bizantinŭ.... pe la anulŭ 1213 pe frumósa fiică a Țarului *Borisi.* Zidurile Tĕrnovei vĕḑură strălucita întrare a lui *Auropilitas* ca solŭ de pace alŭ celui dintêiu domnitorŭ paleologŭ *Michael* VII și érășĭ intrarea pacînică a magistrului *Aegidius* cu cetele sale ungurescĭ.

Țarulŭ Alexandru trimese pe soția sa, o princesă română, într'o mănăstire, fiindŭ că lui îi plăcŭ cu multŭ mai multŭ o fată de Jidanŭ, care era de o frumsețĕ orbitóre. După ce acésta a fostŭ botezată, elŭ o ridică la rangulŭ de Țarină luminată. Ba, după mórte i s'a cântatŭ în bisericĭ „*vecĭnica pomenire*« ca Teodora.

Incă la anulŭ 1393 se descărcă preste Tĕrnova furtuna Turcilorŭ și nimicĭ ceea ce mai rĕmase din timpurile de gloriă de mai nainte.

Patru seculĭ plinĭ de apĕsare și de umilință trecură și pe dinaintea vechei metropole bulgare, și numai puține momente dura câte o amăgire plină de speranță, când Rușii ocupau din timpŭ în timpŭ țĕră. Insĕ numai în 1877 s'a sĕvĕrșitŭ întórcerea spre bine dorită de atâta timpŭ. Dér durere, că acum tocmai *eliberatorii rușĭ* suntŭ aceia, carĭ pășescŭ ca *împilatorĭ* ai Bulgarilorŭ, fiindŭ că aceștia nu vorŭ sĕ se lase a fi întrebuințațĭ numai ca mijlocŭ spre scopŭ. In fine noi dorimŭ cu tóte acestea totŭ binele, fiindŭ că unŭ poporŭ, care a trecutŭ prin astfelŭ de încercărĭ, ca celŭ bulgarŭ, nicĭ acum nu-șĭ va vinde așa ușorŭ, nu va lăsa așa lesne sĕ i se răpéscă viitorulŭ.

W. Hausmann.

reproducêndŭ scirea „Coresp. Politice“, face următórea observaţiune:

D. căpitanŭ Armăşescu a visitatŭ în adevĕrŭ, mai acum câtă-va vreme, Macedonia şi Epirulŭ, dér ca turistŭ, şi e întorsŭ în Bucurescĭ de trei sĕptĕmânĭ. Aşa dér, autorităţile turcescĭ supraveghiază unŭ călĕtorŭ, care nu călĕtoresce.

SCIRILE DILEI.

In şedinţa din urmă a comitetului administrativŭ din comitatulŭ *Solnocŭ-Dobêca*, inspectorulŭ de dare a presentatŭ unŭ raportŭ prin care arată, că pe lângă tótă miseria materială a anului trecutŭ 1886, darea s'a încasatŭ mai bine ca în orĭ care din anii de mai nainte. *Numai 135 de mii* au rĕmasŭ în restanţă de pe anulŭ acesta, pe când de esemplu din anulŭ 1885 a rĕmasŭ restanţă pe anulŭ următorŭ 1886 o sumă de 173 mii. — „Bine“ mai stau bieţii contribuacilĭ, décă restanţa e de 135 mii. Şi încă inspectorulŭ de dare se bucură şi de asta! Cum se vede mâhnirea lŭ va cuprinde numai atuncĭ, când contribuabilulŭ nu va mai avé ce sĕ dea, decâtŭ sufletulŭ din óse.

—x—

Miniştrii *Tisza şi Szapary* plécă la Viena pentru a conferi cu miniştrii austriacĭ în vederea unei înţelegerĭ asupra organisărei comune a glóteloră. Probabilŭ că întrevorbirile se vorŭ întinde şi asupra cestiuniloră comerciale în litigiu

—x—

Ni se scrie din Sĕlagiu: In nóptea de 20 spre 21 Decemvrie a. tr. st. n. în comuna *Căţelulŭ-Românŭ* s'a întêmplatŭ unŭ casŭ ne mai audiţŭ. Servitorulŭ unui economŭ de aicĭ, cu numele Michailŭ Milaşiu, în etate de 14 anĭ, fără părinţĭ, venindŭ dela alţĭ cameradĭ ai sĕi cu carĭ îşĭ petrecuse tótă séra învĕţândŭ colindele Crăciunului, s'a culcatŭ ca de obiceiu între vitele stăpânului sĕu, deşi acela i-a fostŭ dictatŭ şi pedépsă décă ar mai cuteda a se culca între vite. Dormindŭ băiatulŭ ca mortŭ, o vacă bĕtrână s'a culcatŭ tocmai pe capulŭ copilului precum şi preste întregŭ corpulŭ lui. Neputêndŭ băiatulŭ a se tredi, séu şi décă s'a treditŭ neavêndŭ puterea ca sĕ pótă scăpa, peste puţine momente şĭ-a datŭ sufletulŭ. Venindŭ apoi servitorulŭ celŭ mai bĕtrânŭ sĕ védă de vite, cu luminarea aprinsă, dede preste cadavrulŭ rece alŭ menţionatului băiatŭ. Avisŭ celorŭ carĭ dormŭ cu vitele.

—x—

Din acelaşĭ locŭ ni se comunică: In prima di a anului 1887 st. v. în comuna Şeredeiu, ţĕranulŭ *Florea Gudea a Lucóiei*, după-ce s'a ospĕtatŭ bine cu nisce óspeţĭ ai sĕi din comuna Boianŭ, s'a dusŭ sĕ-i petrécă pe aceştia cătră casă, fiindŭ cu toţii cam bĕuţĭ. Ţĕranulŭ nostru merse până la mieduina hotarelorŭ Seredeiu şi Stârciu, aci ne mai putêndŭ merge, atâtŭ că era ameţitŭ, câtŭ şi din causă că era întunerecŭ, séra, se decise a se reîntorna cătră casă, dér nu putea merge nicĭ în drépta, nicĭ în stânga. Diminéţa l'a găsitŭ unŭ consângénŭ alŭ sĕu cu vestmintele de jumĕtate desbrăcate, pe o colină departe de drumŭ, mortŭ. După constatarea medicului a rĕcitŭ dormindŭ şi aceea a fostŭ causa morţii. Feriţivĕ de bĕuturile spirtuóse ca de focŭ.

—x—

Ministrulŭ de interne *Tisza* a interdisŭ debitulŭ postalŭ pentru ţĕrile corónei ungare fóiei politice rusescĭ „Warszawezky Dnewnik,« care apare în Varşovia.

—x—

D-lŭ *Michailŭ Stănescu*, fiulŭ d-lui comerciantŭ D. Stănescu din Braşovŭ, s'a logoditŭ cu d-şóra *Victoria I. Nacianu* din Ploescĭ. — Sincerile nóstre felicitărĭ tinerilorŭ fidanţaţĭ şi familiei.

—x—

In sĕptĕmâna trecută unŭ Românŭ din *Rĕşinarĭ*, care se întorcea acasă cu economiile sale făcute în România în suma de 300 francĭ, în drumŭ spre Rĕşinarĭ fù atacatŭ séra în pădure de trei flăcăi din Cisnădióra, trântitŭ la pămêntŭ, maltratatŭ şi jefuitŭ de banĭ şi de haine. Bietulŭ omŭ abia se putù tîrî până la Rĕşinarĭ, unde arĕtă casulŭ gendarmeriei de acolo, care în aceeaşĭ nópte a şi arestatŭ pe cei trei individĭ cu rĕu nume şi i-a predatŭ judecătoriei de cercŭ din Sibiiu.

—x—

Cojocarulŭ Jacob *Unger din Vaţŭ* a trimisŭ deunădile nisce cojóce în oraşulŭ galiţianŭ Zniatyn. Poliţia din acestŭ oraşŭ şi mediculŭ de cercŭ n'au gasitŭ altceva mai bunŭ de făcutŭ decâtŭ sĕ le ardă ca fiindŭ colerice. Cojocarulŭ s'a adresatŭ cu 'o plângere ministrului Tisza. Fraţii Maghiarĭ suntŭ focŭ de nĕcăjiţĭ de acéstă dovadă de iubire din partea fraţilorŭ Polonĭ.

—x—

Mâne séră Sâmbătă va fi *convenirea colegială* a reuniunei române de gimnastică şi cântărĭ, în sala hotelului Nr. 1.

Reuniunea pompierilorŭ voluntarĭ din Blaşiu va arangia unŭ balŭ la 29 Ianuariu n. 1887 în sala „Otelului Naţionalŭ“ din locŭ. Inceputulŭ la 8 óre séra. Preţulŭ de intrare: de persónă singuratică 1 fl., familiă 2 fl. — *Comanda.*

—x—

Comitetulŭ reuniunei femeilorŭ române din Aradŭ şi jurŭ ne rógă sĕ facemŭ cunoscutŭ, spre orientarea publicului, că numitulŭ comitetŭ na va arangia în acestŭ carnevalŭ nicĭ unŭ balŭ, în schimbŭ însĕ va arangia petrecere în cursulŭ sesiunei sinodale dela Dumineca Tomei din éstŭ anŭ.

Din Rădăuţi în Bucovina.

(Urmare şi Fine.)

Amintitulŭ şi faimosulŭ d. învĕţătorŭ Braha este strămutatŭ din loculŭ sĕu natalŭ Broscauţĭ spre pedépsă unde era totŭ ca învĕţătorŭ, acuma dece anĭ, pentru turburărĭ şi felŭ de felŭ de uneltirĭ — a cărorŭ capŭ era dênsulŭ acolo, precum este şi acuma în comunele unde-i notarŭ comunalŭ; ba intrigile lui au mersŭ până a se amesteca şi în trebĭ confesionale, oferindŭ serviciile sale Rutenilorŭ uniţi. Scóla o tratâ şi acolo destulŭ de vitrigŭ.

Prefectulŭ districtualŭ de atuncĭ din Strozineţŭ, vĕdêndŭ atitudinea acésta din partea unui învĕţătorŭ, l'a strămutatŭ spre pedépsă la Rădăuţĭ, şi aşa a ajunsŭ D-sa la Rădăuţĭ — însĕ nu spre pedépsa sa ci a comunei, unde face încă mai marĭ necuviinţe, dér prefectulŭ ţinutalŭ ca capŭ alŭ consiliului districtualŭ ilŭ protejază fără jenare pentru că-i duce totŭ feliulŭ de minciunĭ — apoi la alegerĭ se girézâ ca celŭ mai aptŭ agentŭ, fiindŭ scriitorŭ comunalŭ câte în trei patru comune — şi ca acesta apoi epitropesce pe antiştii (primarii) comunalĭ carĭ suntŭ ómenĭ de rêndŭ fără carte — ba mai multŭ, prefectulŭ îi ajută de a-şĭ face după placulŭ sĕu antiştĭ în comune, călcândŭ fără sfialâ autonomia comunală cu piciórele, cum a făcut'o cu alegerea antistelui din Mileşeuţĭ; alegêndŭ unŭ şvabŭ de antiste în o comună de vr'o 700 numere de Românĭ şi Rutenĭ, lângă carĭ nu suntŭ numai 24 familii şvăbescĭ, dér aşa-i convine d-lui învĕţătorŭ Braha. Étă dérâ lucrătivitatea unei scóle poporale. Acestŭ esemplu nu este uniculŭ!

Acestŭ învĕţătorŭ aţâţă de protejatŭ de şefulŭ consiliului scolarŭ districtualŭ apoi ţese în trei patru comune cele mai grosolane intrigĭ, atâtŭ membrii comunelorŭ între olaltŭ, face suplicĭ şi subscrie ómenii fără scirea lorŭ — pentru că sigilele antiştilorŭ îi stau la disposiţiune — şi astfeliu află apoi şi credĕmêntŭ. Décă cutéză ómenii în prea marea lorŭ nevoiă şi nĕcasŭ a se plânge d-lui prefectŭ pentru de acestŭ felŭ de necuviinţe din partea unui învĕţătorŭ ca acesta, apoi dênsulŭ îi numesce proştĭ, nebunĭ şi dice că învĕţătorulŭ Braha este celŭ mai bunŭ din totŭ districtulŭ.

Décă d-lui prefectŭ îi trebuesce unŭ colportorŭ séu unŭ aginte atâtŭ de aptŭ, cum ilŭ ţine pe d. B., apoi ar tace tare bine ca sĕ-lŭ plătéscă din punga sa orĭ din alte mijlóce, érâ nu sĕ fiă acesta susţinutŭ din fondulŭ scolarŭ şi de comuna respectivă.—Comuna ar avé aicĭ unŭ avantagiu celŭ puţinŭ, adecă câştigulŭ intelectualŭ, căcĭ atuncĭ ar fi póte altŭ învĕţătorŭ, care s'ar ocupa cu scóla măcarŭ câtŭ de câtŭ, séu ţiindŭ ómenii copii acasă i-ar deprinde în ale gospodeiei şi nu ar umbla desmeticĭ pe drumŭ până la şcólă, şi în şcólă sĕ şédă orĭ singurĭ orĭ sĕ privéscă cum d. învĕţătorŭ pertratéză cu felurite partide cu golanĭ şi jidanĭ—de multe orĭ şi lucrurĭ obscene şi pentru copii contagióse! Credŭ că nimene nu a mai pomenitŭ şi nicĭ a mai auditŭ, ca unŭ învĕţătorŭ din o comună străină sĕ facă preotului şi învĕţătorului din comuna éstorŭ din urmă „mascaragie“ (Katzenmusik) cum a făcut'o acésta d. B. în comuna Mileşăuţĭ, punêndu-se în fruntea unei cete de sansculoţĭ şi cu unŭ butoiu de vinarsŭ a mână, înainte cu trobadurii din Gura-Solcei apoi în dreptulŭ preotului lăsândŭ butoiulŭ ostentativŭ sĕ umble din mână 'n mână şi dela gură la gură, şi apoi vivate, strigăte şi urlete ca dela nişce beţivĭ—atâta numai se putea înţelege „sĕ trăéscă Braha şi Valter«, sĕ piară duşmanii—adecă preotulŭ.

Totŭ aşa şi naintea şcólei din Mileşăuţĭ. Mai după aceea a făcutŭ altă mascăradă, care a pornit'o chiar în şcólă în Bădeuţĭ în timpŭ de învĕţămêntŭ, aducêndŭ unŭ tărafŭ de trobadurĭ, împreună cu aceştia órde de sansculoţĭ, Jidanĭ şi totŭ felulŭ de beţivĭ, cu butóie de vinarsŭ şi cântândŭ în audulŭ copiilorŭ totŭ felulŭ de cântece obscene şi demoralisătóre, apoi a eşitŭ din şcólă şi a cutreeratŭ comunele Bădeuţĭ şi Mileşăuţĭ, umblândŭ prin tóte birturile tótă nóptea până spre diuă.

Étă lume împĕrăţiă! apoi de aceştĭ învĕţătorĭ sĕ se ocupe prin şcóle? Ce sporŭ şi resultatŭ sĕ póte aştepta dela o astfelŭ de şcólă. Consiliulŭ şcolarŭ comunalŭ a făcutŭ despre acestea şi alte scăderĭ bătătóre la ochĭ arătare consiliului şcolarŭ de ţéră din Cernăuţĭ, dér de acolo s'a trimisŭ totŭ la d. prefectŭ din Rădăuţĭ, ca şefŭ alŭ consiliului şcolarŭ districtualŭ, spre constatare încă în luna lui Augustŭ 1886 şi d. prefectŭ s'a esprimatŭ singurŭ, că de se va adeveri acésta apoi a păţit'o d. Braha! Dér ca sĕ nu o păţéscă apoi nu voesce d. prefectŭ sĕ constateze, ci lasă hârtiele sĕ se aşede pulberea pe dênsele, ba nicĭ nu pune măcarŭ incătva frêu acestui renumitŭ d. învĕţătorŭ.

Domnulŭ prefectŭ, ca şefŭ alŭ consiliului scolarŭ districtualŭ, a mai căpĕtatŭ dela consiliulŭ scolarŭ de ţéră încă în Iuliu 1886 unŭ ordinŭ totŭ pentru scóla din Bădeuţĭ şi anume ca fratele învĕţătorului, sub a cărui nume efectueşte dênsulŭ totŭ felulŭ de uneltirĭ şi care e scriitorŭ comunalŭ, sĕ se mute fără întârdiere din localităţile scólei conformŭ §. 31 şi 34 a legei scolare — ca învĕţămêntulŭ sĕ nu mai fiă conturbatŭ şi stinghinitŭ prin totŭ feiulŭ de partide, dérâ până în diua de astădĭ nicĭ că-i pasă d-lui prefectŭ de ordinulŭ guvernului, pentru d-sa este ce este d. Braha dér nu preşedintele. Asta nĭ-o arată procederea sa propriă.

Inaintea inspectorului scolarŭ actualŭ de districtŭ a fostŭ altulŭ, care a aflatŭ mai în multe rêndurĭ scóla din Bădĕuţĭ închisă, ba a aflatŭ în scólă altele şi totŭ felulŭ de lucrurĭ prin scólă împrăştiate, unŭ argumentŭ, că de multŭ timpŭ nu mai era aicĭ copii şi învĕţămêntŭ, ci ce a fostŭ resultatulŭ? Nu se scie, dér se vede că acestŭ inspectorŭ a mai aflatŭ da acstea, şi apoi pentru de aceste neajunsurĭ a trebuitŭ sĕ demisioneze şi s'a dusŭ la postulŭ sĕu de învĕţătorŭ în Cernăuţŭ, dérŭ d. B. şi cu alţii de asemenea lui au rĕmasŭ ca cei mai bunĭ, după cum suntŭ cualificaţĭ de actualulŭ inspectorŭ districtualŭ — şi acésta-i posibilŭ, fiindŭ d. B. totdéuna înainte avisatŭ, că are sĕ viă d. inspectorŭ de districtŭ séu de ţérâ — „probatum est.«

In generalŭ nu stămŭ bine, şi de unde ar fi sĕ rĕsară binele, adecă din scóle, rĕsarŭ numai de aceste neajunsurĭ. Apoi de va merge totŭ aşa vomŭ ajunge nu la limanulŭ luminărei şi mântuirei ci la întunericŭ şi perdare.

Cei chemaţĭ védă şi privegheze ca poporulŭ sĕ nu se destrămeze. Guvernulŭ austriacŭ pretinde luminarea, cultivarea şi bunăstarea popórelorŭ, ér nicĭ când ruinarea şi destrĕmarea acestora. *Ifrim.*

Vêndarea fetelorŭ române.

In dilele trecute s'a judecatŭ la Odesa unŭ procesŭ fórte caracteristicŭ, cu care s'a închisŭ sesiunea juraţilorŭ din acestŭ oraşŭ. Pe banca acusaţilorŭ se aflau aduşĭ doi miserabilĭ, evreulŭ Şmil Blint şi fiulŭ de popă Pocrovsky. Étă resumatulŭ rechisitorului, cititŭ de acusatorulŭ publicŭ:

Sâmbătă, 4 Octomvre 1885, poliţia secţiunei dela bulevardul Richelieux a isbutit sĕ pue mâna pe patru fete şi un evreŭ, carĭ se pregăteau de plecare la Constantinopole îmbarcându-se pe vaporulŭ „Olga“ alŭ societăţeĭ ruse de navigaţiune. Evreulŭ arestatŭ s'a constatatŭ a fi locuitorŭ în satulŭ Buzea, din Basarabia, care trăesce de multŭ deja la Odesa, unde se ocupa cu *esportarea femeilorŭ* în lupanarele din Smirna, Sinop, Trapezunt, Constantinopole şi Cairo. Afacerile acestui miserabilŭ mergeau de minune, comerciulŭ nu întêmpina niciodată criză şi Şmil Blint 'şĭ-a adunatŭ deja unŭ faimosŭ capitalŭ. Pentru esercitarea meseriei sale, Şmil avea la disposiţiă peste 14 samsarĭ, carĭ cutrierau birourile de informaţii şi acolo îşĭ procurau adresele slujnicilorŭ fără locŭ. Din aceastâ categoriă se recruta grosulŭ femeilorŭ ce sĕ esportau.

Pentru astă dată însĕ evreulŭ Blint s'a pusŭ pe lucru singurŭ, fără intermediulŭ samsarilorŭ, şi plecândŭ la Tiraspol cu ajutorulŭ fiului de popă Pocrovsky sa pusŭ în relaţiă cu o copilă anume Smaranda Harttulari care avêndŭ o frumósă voce voia sĕ între la teatru ca coristă. Evreulŭ Blint s'a recomandatŭ părinţilorŭ fetei că este antreprenorulŭ teatrului din Sevastopolŭ. Elŭ încheiă contractŭ cu tatălŭ fetei şi apoi, mulţumită acesteia, a mai recrutatŭ pe fetele Ileana Sgovoi şi Caterina Sgovoi, surorĭ, totŭ pentru ale instala ca coriste.

După sĕvĕrşirea contractelorŭ, evreulŭ plecă la Odesa împreună cu fetele şi imediatŭ se îmbarcă cu dênsele pe vaporulŭ „Olga,“ cu destinaţiă la Constantinopole. Impreună cu cele trei fete din Tiraspol a mai sositu cu evreulŭ la vaporŭ încă o fată, anume Maria Bepetora, de 16 anĭ.

Poliţia a arestatŭ pe evreu tocmai în momentulŭ când vaporulŭ era sĕ plece.

La instrucţiă s'a descoperitŭ, că Blint se ocupa cu vêndarea femeilorŭ încă dela 1876, că multe femei, supuse ruse, au fostŭ vêndute de acestŭ miserabilŭ factoriţilorŭ din Turcia. Juraţii după o scurtă deliberaţiune a adusŭ unŭ verdictŭ de culpabilitate atâtŭ pentru Şmil Blint, cât şi pentru Pocrovsky.

Curtea a condamnatŭ pe Blint la exil în Siberia, ér pe Pocrovsky la trei lunĭ închisóre.

La eşirea condamnaţilorŭ din tribunalŭ, publiculŭ începŭ a arunca pietrii în duba care îi ducea la închisoare. (R. L.)

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

LONDRA, 28 Ianuariu. — Discursulŭ tronului, prin care s'a deschisŭ erĭ parlamentulŭ, esprimă speranţa în susţinerea păcii. — In camera lordilorŭ, Salisbury respinse împutarea ce i s'a făcutŭ, că prin discursulŭ sĕu ţinutŭ în Guildhall ar fi înstreinatŭ pe Germania. Accentuă mai departe, că guvernulŭ recunósce, că Rusia nutresce óre-care aspiraţiunĭ cu privire la Balcanĭ, numai în acésta sĕ lucreze cu moderaţiune, căcĭ nerăbdarea ar puté periclita pacea.

BUCURESCĬ, 28 Ianuariu. — Din causa afacerei duelului, ministrulŭ Ferechide a demisionatŭ, dér consiliulŭ de miniştri i-a respinsŭ demisiunea.

DIVERSE.

Pretestŭ motivatŭ. — Mediculŭ (cătră unŭ pacientŭ de totŭ slăbitŭ): „Aşa dér pune două bleasturĭ de muştarŭ: unulŭ pe pieptŭ şi altulŭ pe spate“. — Pacientulŭ: „Nu va fi cam multŭ muştarŭ pentru aşa puţină carne, domnule doctorŭ?“

Rectificare. In foiletonulŭ 'din Nr. 10 alŭ fóiei nóstre, colóna 2, rêndulŭ 4 de josŭ sĕ se citéscă *Tigru*, în locŭ de Tibru.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 27 Ianuariu st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	98 60
Rentă de hârtiă 5%	89 55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	116 —
Bonurĭ rurale ungare	103.70
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.70
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	105 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 75
Bonurĭ rurale transilvane	103 75
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	121 25
Renta de hârtiă austriacă	79.25
Renta de arg. austr.	88 70
Renta de aurŭ austr.	100 65
Losurile din 1860	134.75
Acţiunile băncei austro-ungare	855 —
Act. băncei de creditŭ ung.	280.25
Act. băncei de creditŭ austr.	282.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	10.06
Mărcĭ 100 imp. germ.	62.25
Londra 10 Livres sterlinge	127.10

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 13 Ianuarie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	$92^1/_2$	93—
Renta rom. amort. (5%)	93—	94—
» convert. (6%)	$86^1/_4$	87—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	35—	36—
Credit fonc. rural (7%)	102—	$102^1/_2$
» „ „ (5%)	$85^1/_4$	$85^3/_4$
» » urban (7%)	99—	$99^1/_2$
» » » (6%)	$91^1/_2$	$92^1/_4$
» » » (5%)	$81^3/_4$	$82^1/_2$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	$17.^1/_2$	18.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01—	2.03—

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 28 Ianuariu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.46
Argint românesc	»	8.40	»	8.42
Napoleon-d'orĭ	»	9.99	»	10.03
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.33
Imperialĭ	»	10.30	»	10.33
Galbenĭ	»	5.94	»	5.96
Scrisurile fonc. »Albina»	»	101.—	»	102.- -
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Tarifa anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6

Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru	repeţirĭ	de	3— 4	orĭ	10%
„	„	„	5— 8	„	15%
„	„	„	9—11	„	20%
„	„	„	12—15	„	30%
„	„	„	16—20	„	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ					50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucuresci	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa micĕ	12.44	—	11.19 / 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12,48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4.51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clusiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6.03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12.16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mezö-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	.
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	—
Clusiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucuresci	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10.27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8.42	—	4 52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4 10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4.43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6.47
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10.48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.